

Klasa: 612-01/12-01/02

Urbroj: 50301-04/12-12-2

Zagreb, 19. studenoga 2012.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 129., 159. i 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njenoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije i pravnim aktima Vijeća Europe.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prof. dr. sc. Andreju Zlatar Viočić, ministricu kulture, prof. Berislava Šipuću, zamjenika ministricu kulture, te Zlatka Uzelca, Tamaru Perišić i mr. sc. Vesnu Jurić Bulatović, pomoćnike ministricu kulture.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, studeni 2012.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 2., članku 52. te članku 69. stavku 3. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 - pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 69/99, 151/2003, 157/2003, 87/2009, 88/2010, 61/2011 i 25/2012) uređuju se vrste kulturnih dobara, uspostavljanje zaštite nad kulturnim dobrom, obveze i prava vlasnika kulturnih dobara, koncesije i koncesijska odobrenja na kulturnim dobrima, mjere zaštite i očuvanja kulturnih dobara, obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, obavljanje upravnih i inspekcijskih poslova, rad i djelokrug Hrvatskog vijeća za kulturna dobra, financiranje zaštite i očuvanja kulturnih dobara, kao i druga pitanja u vezi sa zaštitom i očuvanjem kulturnih dobara.

Također, navedenim Zakonom, člancima 43.a do 43.i, uređeno je područje koncesija i koncesijskih odobrenja na kulturnim dobrima. Tako je člankom 43.b stavkom 5. Zakona propisano da se koncesija daje na određeno vrijeme, ali ne dulje od 30 godina.

Sukladno Zakonu o koncesijama, rokovi na koje se daje koncesija utvrđuju se posebnim propisima kojima se uređuju koncesije. S obzirom da su posebnim propisima različito određeni rokovi na koje se može dati koncesija, u praksi dolazi do poteškoća u realizaciji većih projekata kod kojih je potrebno ishoditi koncesiju prema posebnim propisima kojima su različito propisani rokovi na koje se koncesija daje.

Primjerice, Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama (Narodne novine, br. 158/2003, 100/2004, 141/2006 i 38/2009) propisano je da se koncesija daje na rok od 5 do 99 godina, te se uređuju posebni rokovi na koje se daje koncesija u pojedinim slučajevima. Tako je propisano da koncesiju za gospodarsko korištenje pomorskog dobra koja obuhvaća korištenje ili gradnju građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku daje Vlada Republike Hrvatske na rok do 50 godina. Nadalje, koncesiju koja obuhvaća gradnju novih građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku što zahtijeva velika ulaganja te se ukupni gospodarski učinci ne mogu ostvariti u roku od 50 godina, Vlada Republike Hrvatske daje na rok dulji od 50 godina, uz suglasnost Hrvatskoga sabora.

Slijedom navedenoga, postoji potreba produljenja roka na koji se može dati koncesija za gospodarsko iskorištavanje kulturnih dobara kako bi se ujednačili rokovi za davanje koncesije u slučajevima projekata kojima je obuhvaćeno kulturno, ali i druge vrste dobra (primjerice pomorsko), pa je potrebno ishoditi koncesiju po Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i po posebnom zakonu.

Također, brišu se odredbe koje su sadržane u Dodatku I. Uredbe Vijeća (EZ) 116/2009 od 18. prosinca 2008. godine o izvozu kulturnih dobara (kodificirana verzija), koja će imati izravan učinak danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

2. Osnovna pitanja koja se uređuju predloženim zakonom

Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara uređuju se sljedeća pitanja:

- određuje se da kulturna dobra i preventivno zaštićena dobra sukladno ovom Zakonu predstavljaju nacionalno blago;
- produljuje se određeno vrijeme na koje se daje koncesija na kulturnom dobru;
- uređuje se izvoz i iznošenje kulturnih dobara i preventivno zaštićenih dobara iz Republike Hrvatske;
- propisuje se pravo Republike Hrvatske da zatraži povrat kulturnih dobara nezakonito odnesenih s njezina teritorija na područje države članice Europske unije koji su navedeni u članku 70.a ovoga Zakona. Ministarstvo kulture je nadležno za provođenje i koordinaciju svih aktivnosti vezanih uz povrat kulturnih dobara. Ovo pravo Republika Hrvatska ostvaruje nakon ulaska u Europsku uniju sukladno Direktivi Vijeća 93/7EEZ od 15. ožujka 1993. o povratu kulturnih predmeta nezakonito odnesenih s teritorija države članice, koja je izmijenjena Direktivom 96/100/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. veljače 1997. godine i Direktivom 2001/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2001. godine;
- brišu se odredbe Zakona koje su sadržane u Dodatku I. Uredbe Vijeća (EZ) 116/2009 od 18. prosinca 2008. godine o izvozu kulturnih dobara (kodificirana verzija), koja ima izravan učinak u zemljama članicama Europske unije;
- produljuje se rok važenja odredbe kojom se smanjuje broj obveznika, fizičkih i pravnih osoba dužnih plaćati spomeničku rentu iz članka 114.a Zakona, do 31. prosinca 2013. godine, te se uređuje stupanje na snagu zakona.

3. Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Donošenjem predloženog zakona:

- produljit će se određeno vrijeme na koje se daje koncesija na kulturnom dobru s trideset na pedeset godina;
- uvest će se mogućnost da se u slučajevima kad se koncesija prema ovom Zakonu daje u svrhu provedbe određenog projekta ili programa investitora za koji se koncesija daje i prema odredbama posebnog zakona vrijeme trajanja koncesije utvrđuje i prema odredbama posebnog zakona;
- uredit će se izvoz i iznošenje kulturnih dobara iz Republike Hrvatske, imajući u vidu da će se ulaskom u Europsku uniju pod pojmom iznošenja kulturnih dobara iz Republike Hrvatske smatrati iznošenje u druge zemlje članice Europske unije, dok

će se pod pojmom izvoza kulturnih dobara smatrati njihov izvoz u treće zemlje izvan carinskog područja Europske unije. U oba slučaja izdat će se odobrenje u svrhu osiguranja zaštite i povrata kulturnih dobara u Republiku Hrvatsku. Na ovaj način spriječit će se trajan odljev nacionalnog blaga kulturne, povijesne i arheološke vrijednosti iz Republike Hrvatske. Određuje se stoga zabrana trajnog izvoza i iznošenja kulturnih dobara i preventivno zaštićenih dobara iz Republike Hrvatske, a dopušta privremeni izvoz i iznošenje iz Republike Hrvatske radi izlaganja, ekspertiza, obavljanja radova na zaštiti i očuvanju kulturnoga dobra ili drugih opravdanih razloga uz odobrenje nadležnog tijela. Ovakav režim prometa već je propisan Pravilnikom o uvjetima za davanje odobrenja radi izvoza i iznošenja kulturnih dobara iz Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 141/2006 i 70/2012);

- uredit će se pravo Republike Hrvatske na traženje povrata kulturnih dobara nezakonito odnesenih s njezina teritorija u države članice Europske unije, a imajući u vidu da se Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara to isto pravo propisuje i u korist država članica Europske unije u odnosu na predmete koji su nezakonito uneseni u Republiku Hrvatsku s njihova teritorija;
- produljit će se rok važenja odredbe kojom se smanjuje broj obveznika plaćanja spomeničke rente propisane člankom 114.a Zakona, do 31. prosinca 2013. godine. Na ovaj će se način određeni poduzetnici i gospodarski subjekti rasteretiti plaćanja spomeničke rente i u sljedećoj godini.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje predloženog zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora koji propisuje hitni postupak donošenja zakona u slučaju usklađenja s propisima Europske unije. Naime, produljenjem vremena trajanja koncesije na kulturnom dobru uskladit će se trajanje koncesije na kulturnim dobrima s trajanjem koncesije na pomorskom dobru i trajanjem stvarnih prava koja se prenose na investitore na temelju javnog natječaja u okviru određenih projekata, što će omogućiti nesmetano provođenje određenih projekata koji su od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, a njihovo provođenje je u tijeku, radi čega je potrebno žurno provesti usklađenje. Dodatno se uređuje izvoz i iznošenje kulturnih dobara, te se provodi dodatno usklađenje Zakona s Direktivom Vijeća 93/7/EEZ od 15. ožujka 1993. o povratu kulturnih predmeta nezakonito odnesenih s teritorija države članice.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 69/99, 151/2003, 157/2003, 87/2009, 88/2010, 61/2011 i 25/2012), iza članka 1. dodaje se članak 1.a koji glasi:

"Članak 1.a

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

- Uredba Vijeća (EZ) br. 116/2009 od 18. prosinca 2008. o izvozu kulturnih dobara (Kodificirana verzija) (SL L 39, 10. 2. 2009.),
- Uredba Komisije (EEZ) br. 752/93 od 30. ožujka 1993. kojom se propisuju odredbe za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3911/92 o izvozu kulturnih dobara (SL L 77, 31. 3. 1993.),
- Uredba Komisije (EZ) br. 1526/98 od 16. srpnja 1998. o izmjeni Uredbe Komisije (EEZ) br. 752/93 kojom se propisuju odredbe za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3911/92 o izvozu kulturnih dobara (SL L 201, 17. 7. 1998.),
- Uredba Komisije (EZ) br. 656/2004 od 7. travnja 2004. o izmjeni Uredbe Komisije (EEZ) br. 752/93 od 30. ožujka 1993. kojom se propisuju odredbe za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3911/92 o izvozu kulturnih dobara (SL L 104, 8. 4. 2004.),
- Ispravak Uredbe Komisije (EZ) br. 656/2004 od 7. travnja 2004. o izmjeni Uredbe Komisije (EEZ) br. 752/93 od 30. ožujka 1993. kojom se propisuju odredbe za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3911/92 o izvozu kulturnih dobara (SL L 203, 8. 6. 2004.),
- Direktiva Vijeća 93/7/EEZ od 15. ožujka 1993. o povratu kulturnih predmeta nezakonito odnesenih s teritorija države članice Europske unije (SL L 74, 27. 3. 1993.),
- Direktiva 96/100/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. veljače 1997. o izmjeni Dodatka Direktivi 93/7/EEZ o povratu kulturnih predmeta nezakonito odnesenih s teritorija države članice Europske unije (SL L 60, 1. 3. 1997.),
- Direktiva 2001/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2001. o izmjeni Direktive Vijeća 93/7/EEZ o povratu kulturnih predmeta nezakonito odnesenih s teritorija države članice Europske unije (SL L 187, 10. 7. 2001.)."

Članak 2.

U članku 2. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"Kulturna dobra i sva preventivno zaštićena dobra sukladno ovome Zakonu predstavljaju nacionalno blago."

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 3.

U članku 5. podstavak 4. mijenja se i glasi:

"- sprječavanje protupravnog postupanja i protupravnog prometa kulturnim dobrima te nadzor nad izvozom, iznošenjem, uvozom i unošenjem kulturnih dobara,".

Članak 4.

U članku 8. podstavku 11. na kraju rečenice briše se točka i dodaje riječ: "te".

Iza podstavka 11. dodaje se podstavak 12. koji glasi:

"- druge pokretne stvari od umjetničkoga, povijesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkoga i znanstvenog značaja.".

Članak 5.

U članku 28. stavku 3. podstavak 4. mijenja se i glasi:

"- ograničavanje uvoza, unošenja, izvoza i iznošenja kulturnog dobra.".

Članak 6.

U članku 43.a stavku 2. dodaje se rečenica koja glasi: "Ova koncesija obuhvaća pravo građenja i pravo služnosti kada je ono potrebno radi provedbe određenog projekta sukladno ugovoru o koncesiji.".

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

"Ako je prije utvrđivanja svojstva kulturnog dobra ili preventivno zaštićenog dobra, započet postupak radi davanja koncesije ili osnivanja prava građenja i prava služnosti prema posebnom propisu, neće se provoditi postupak davanja koncesije prema ovom Zakonu, pod uvjetom da se koncesionar, nositelj prava građenja ili ovlaštenik prava služnosti obveže na provedbu uvjeta zaštite i očuvanja kulturnoga dobra koje je utvrdilo nadležno tijelo te način njihove provedbe. U pogledu pridržavanja uvjeta zaštite i očuvanja kulturnoga dobra i posljedica kršenja tih uvjeta odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 43.f i 43.i ovoga Zakona.".

Članak 7.

U članku 43.b stavak 5. mijenja se i glasi:

"Koncesija se daje na određeno vrijeme, ali ne dulje od 50 godina.".

Iza stavka 5. dodaje se novi stavak 6. koji glasi:

"Iznimno od stavka 5. ovoga članka, ako se koncesija prema ovom Zakonu daje u svrhu provedbe određenog projekta ili programa investitora za koji se koncesija daje i prema

odredbama posebnog propisa, vrijeme trajanja koncesije može se utvrditi i prema odredbama posebnog propisa."

Dosadašnji stavci 6. i 7. postaju stavci 7. i 8.

Iza dosadašnjeg stavka 7. koji postaje stavak 8. dodaje se stavak 9. koji glasi:

"Uvjete zaštite i očuvanja kulturnoga dobra i način njihove provedbe za kulturno dobro na pomorskom dobru utvrđuje nadležno tijelo prije objave obavijesti o namjeri davanja koncesije na pomorskom dobru sukladno zakonu kojim se uređuje pomorsko dobro."

Članak 8.

Naslov iznad članka 67. i članak 67. mijenjaju se i glase:

"9. Izvoz i iznošenje kulturnih dobara

Članak 67.

Kulturna dobra, kao i sva preventivno zaštićena dobra predstavljaju nacionalno blago te nije dopušten njihov trajni, vremenski neograničen, izvoz i iznošenje iz Republike Hrvatske.

Pod izvozom kulturnih dobara iz Republike Hrvatske podrazumijeva se izvoz u treće zemlje izvan carinskog područja Europske unije, a pod iznošenjem kulturnih dobara iz Republike Hrvatske podrazumijeva se iznošenje u države članice Europske unije."

Članak 9.

Članak 68. mijenja se i glasi:

"Kulturno dobro može se privremeno izvesti i iznijeti iz Republike Hrvatske radi izlaganja, ekspertiza, obavljanja radova na zaštiti i očuvanju kulturnog dobra ili drugih opravdanih razloga uz odobrenje nadležnog tijela. Privremeni izvoz ili iznošenje kulturnog dobra iz Republike Hrvatske može se odobriti najdulje na godinu dana od dana prelaska državne granice, s mogućnošću produljenja do pet godina.

Podnositelj zahtjeva za odobrenje privremenog izvoza ili iznošenja kulturnoga dobra dužan je na zahtjev nadležnog tijela dati jamstvo za slučaj oštećenja, uništenja ili protupravnog otuđenja kulturnoga dobra novčanim pologom u banci, osiguranjem na puni iznos vrijednosti kulturnoga dobra ili drugim odgovarajućim jamstvom.

Nadležno tijelo može opozvati privremeno odobrenje za izvoz ili iznošenje kulturnoga dobra, ako uvjeti na temelju kojih je izdano više ne postoje, odnosno ako utvrdi da se fizička ili pravna osoba koja je dobila odobrenje ne pridržava odredbi ovoga Zakona u pogledu zaštite i očuvanja kulturnog dobra ili zlouporabi odobrenje suprotno razlozima i svrsi njegova izdavanja. Nakon opoziva privremenog odobrenja, izvoz ili iznošenje kulturnog dobra iz Republike Hrvatske ne smije se obaviti, a ako je u trenutku opoziva privremenog odobrenja kulturno dobro već izvezeno ili izneseno iz Republike Hrvatske, mora se bez odgode vratiti u Republiku Hrvatsku.

Kada se zahtjev odnosi na predmet koji prema odredbama ovoga Zakona nije pod zaštitom, nadležno će tijelo izdati o tome potvrdu za potrebe izvoza ili iznošenja.

Uvjete za privremeni izvoz i iznošenje kulturnih dobara propisuje ministar kulture pravilnikom."

Članak 10.

Članak 69. mijenja se i glasi:

"Nadležno tijelo vodi evidenciju zahtjeva i odobrenja danih za izvoz i iznošenje kulturnih dobara, a podatke iz evidencije redovito dostavlja Ministarstvu kulture.

Nadležno tijelo dužno je provjeriti je li kulturno dobro vraćeno u zemlju u roku utvrđenom odobrenjem iz članka 68. stavka 1. ovoga Zakona."

Članak 11.

Članak 69.a briše se.

Članak 12.

U članku 70.e riječi: "Nadležno tijelo" zamjenjuju se riječima: "Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove u području kulture".

U točki 6. točka na kraju rečenice zamjenjuje se zarezom, a iza točke 6. dodaje se točka 7. koja glasi:

"7. nakon primitka zahtjeva iz točke 1. ovoga članka odnosno obavijesti da je pokrenut postupak za povrat kulturnog predmeta bez odgađanja obavijestiti središnja nadležna tijela svih ostalih država članica Europske unije da je u Republici Hrvatskoj pokrenut postupak za povrat kulturnog predmeta koji je nezakonito odnesen s teritorija određene države članice Europske unije."

Članak 13.

Iza članka 70.e dodaje se naslov i članak 70.f koji glasi:

"10.b Povrat kulturnih dobara nezakonito odnesenih iz Republike Hrvatske
u države članice Europske unije

Članak 70.f

Republika Hrvatska ima pravo zatražiti povrat kulturnih dobara navedenih u članku 70.a ovoga Zakona, koja su nezakonito odnesena s njezina teritorija, a nalaze se na području države članice Europske unije. Na zahtjev za povrat kulturnih dobara koja se nalaze na području druge članice Europske unije, na odgovarajući se način primjenjuju članci 70.a do 70.d ovoga Zakona.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove u području kulture odgovorno je za provođenje i koordinaciju svih aktivnosti vezanih uz povrat kulturnih dobara iz stavka 1. ovoga članka. Ovo središnje tijelo državne uprave dužno je obavijestiti središnje nadležno tijelo države članice Europske unije da je Republika Hrvatska pokrenula postupak povrata kulturnih dobara iz te države članice."

Članak 14.

U članku 85. podstavak 3. mijenja se i glasi:

"- promet kulturnim dobrima, primjenu prava prvokupa, te izvoz, iznošenje, uvoz i unošenje kulturnih dobara,".

Članak 15.

U članku 86. stavku 2. točki 2. alineja 6. mijenja se i glasi:

"- izvoz, iznošenje te uvoz i unošenje kulturnih dobara suprotno odredbama zakona,".

Članak 16.

U članku 115. stavku 1. točka 9. mijenja se i glasi:

"9. izveze ili iznese kulturno dobro iz Republike Hrvatske suprotno odobrenju nadležnoga tijela ili ne vrati bez odgode kulturno dobro u Republiku Hrvatsku nakon opoziva odobrenja (članak 68.).".

Članak 17.

U članku 117. stavku 1. točki 3. riječi: "privremeno iznošenje" zamjenjuju se riječima: "privremeni izvoz i iznošenje".

Članak 18.

Članak 126.a briše se.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 19.

U članku 4. Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, broj 25/2012), riječi: "31. prosinca 2012." zamjenjuju se riječima: "31. prosinca 2013.".

Članak 20.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim odredbi članaka 8., 9., 10. i 13. koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. dodaje se članak 1.a u kojemu se navode akti Europske unije s kojima su odredbe ovoga Zakona usklađene.

Člankom 2. dopunjuje se članak 2. novim stavkom 2. koji propisuje da kulturna dobra i preventivno zaštićena dobra sukladno ovome Zakonu predstavljaju nacionalno blago. Ovom se odredbom osigurava primjena posebnog režima u odnosu na promet kulturnim dobrima, tako da se omogućuje ograničavanje i kontrola izvoza i iznošenja kulturnih dobara i preventivno zaštićenih dobara.

Člankom 3. dopunjuje se članak 5. kojim se određuje svrha zaštite kulturnih dobara na način da se u stavku 1. podstavku 4. određuje da, osim nad iznošenjem i uvozom kulturnih dobara, zaštita kulturnih dobara, ima za svrhu također nadzor nad izvozom i unošenjem kulturnih dobara.

Člankom 4. dopunjuje se članak 8. kojim se navode predmeti što mogu biti kulturna dobra na način da se određuje da, osim onih pobrojanih, kulturno dobro mogu biti i druge pokretne stvari od umjetničkog, povijesnog, paleontološkog, arheološkog, antropološkog i znanstvenog značaja.

Člankom 5. dopunjuje se članak 28. stavak 3. kojim se navode ograničenja prometa kulturnim dobrima, na način da se u podstavku 4. određuje da se ograničenje prometa kulturnim dobrima, osim na uvoz i iznošenje, odnosi i na njihov izvoz.

Člankom 6. dopunjuje se članak 43.a na način da se u stavku 2. određuje da koncesija na kulturnom dobru u vlasništvu Republike Hrvatske, županije, Grada Zagreba, grada ili općine obuhvaća pravo građenja i pravo služnosti kada je ono potrebno radi provedbe određenog projekta. S obzirom da sadržaj koncesije za gospodarsko korištenje određenog dobra nije definiran Zakonom o koncesijama, ovom se odredbom definira taj sadržaj u odnosu na mogućnost gradnje na nekretninama obuhvaćenima koncesijom za slučaj kada je to potrebno radi provedbe određenog projekta sukladno ugovoru o koncesiji. Ako je prije utvrđivanja svojstva kulturnog dobra ili preventivno zaštićenog dobra, započet postupak radi davanja koncesije ili osnivanja prava građenja i prava služnosti prema posebnom propisu, neće se provoditi postupak davanja koncesije prema ovom Zakonu, pod uvjetom da se koncesionar, nositelj prava građenja ili ovlaštenik prava služnosti obveže na provedbu uvjeta zaštite i očuvanja kulturnoga dobra koje je utvrdilo nadležno tijelo, te način njihove provedbe. U pogledu pridržavanja uvjeta zaštite i očuvanja kulturnoga dobra i posljedica kršenja tih uvjeta odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 43.f i 43.i ovoga Zakona.

Člankom 7. produljuje se rok na koji se može dati koncesija s dosadašnjih 30 na 50 godina. Također se uvodi mogućnost davanja koncesija na dulji rok u slučajevima kad se koncesija prema ovom Zakonu daje u svrhu provedbe određenog projekta ili programa investitora za koji se koncesija daje i prema odredbama posebnog propisa, primjerice Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama. U navedenim slučajevima vrijeme trajanja koncesije može se utvrditi i prema odredbama posebnog propisa. Također se propisuje da uvjete zaštite i očuvanja kulturnoga dobra i način njihove provedbe za kulturno dobro na pomorskom dobru utvrđuje nadležno tijelo prije objave obavijesti o namjeri davanja koncesije na pomorskom dobru sukladno zakonu kojim se uređuje pomorsko dobro.

Člankom 8. propisuje se izmjena naslova iznad članka 67. te izmjena članka 67. tako da iz naslova i njegova sadržaja jasno proizlazi da se uređuje izvoz i iznošenje kulturnih dobara. Također, određuje se da kulturna dobra, kao i sva dobra pod preventivnom zaštitom, predstavljaju nacionalno blago koje se ne može izvoziti i iznositi u inozemstvo. Na ovaj se način zabranjuje trajno iznošenje i izvoz kulturnih dobara iz Republike Hrvatske, a omogućuje samo privremeno iznošenje i izvoz iz određenih opravdanih razloga kao iznimka (izložbe, restauracija i dr.). Pod izvozom kulturnih dobara podrazumijeva se izvoz u treće zemlje izvan carinskog područja Europske unije, a pod iznošenjem kulturnih dobara podrazumijeva se iznošenje u države članice Europske unije.

Člankom 9. mijenja se članak 68. kojim se propisuje da se kulturno dobro može privremeno izvesti i iznijeti u inozemstvo radi izlaganja, ekspertiza, obavljanja radova na zaštiti i očuvanju kulturnog dobra ili drugih opravdanih razloga uz odobrenje nadležnih tijela, tj. konzervatorskog odjela Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture i Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode Grada Zagreba. Privremeni izvoz ili iznošenje kulturnog dobra u inozemstvo može se odobriti najdulje na jednu godinu od dana prelaska državne granice, s mogućnošću produljenja do pet godina. Podnositelj zahtjeva za privremeni izvoz i iznošenje kulturnoga dobra dužan je na zahtjev nadležnog tijela dati jamstvo za slučaj oštećenja, uništenja ili protupravnog otuđenja kulturnoga dobra novčanim pologom u banci, osiguranjem na puni iznos vrijednosti kulturnoga dobra ili drugim odgovarajućim jamstvom.

Nadalje, nadležna tijela, tj. konzervatorski odjel Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture i Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode Grada Zagreba, mogu opozvati privremeno odobrenje za izvoz ili iznošenje kulturnoga dobra ako uvjeti na temelju kojih je ono izdano više ne postoje, odnosno ako se utvrdi da se fizička ili pravna osoba koja je dobila odobrenje ne pridržava odredbi ovoga Zakona u pogledu zaštite i očuvanja kulturnog dobra ili ako zlorabotrebjava odobrenje suprotno razlozima i svrsi njegova izdavanja. Nakon opoziva privremenog odobrenja izvoz ili iznošenje kulturnog dobra iz Republike Hrvatske ne smije se obaviti, a ako je u trenutku opoziva privremenog odobrenja kulturno dobro već izvezeno ili izneseno iz Republike Hrvatske, mora ga se bez odgode vratiti u Republiku Hrvatsku. Također, propisuje se da uvjete za privremeni izvoz ili iznošenje kulturnih dobara pravilnikom propisuje ministar kulture.

Člankom 10. mijenja se članak 69. na način da se određuje da nadležno tijelo koje vodi evidenciju zahtjeva i odobrenja izdanih za izvoz i iznošenje kulturnih dobara podatke iz evidencije redovito dostavlja Ministarstvu kulture. Dosadašnja je odredba glasila da evidenciju vode nadležna tijela - konzervatorski odjeli i Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode u Zagrebu - no u praktičnoj provedbi oni dostavljaju navedenu evidenciju Ministarstvu kulture. Također se precizira kako se taj članak primjenjuje na izvoz i iznošenje kulturnih dobara te se riječ: "rješenje" zamjenjuje riječju: "odobrenje" imajući u vidu da se odobrenja za izvoz i iznošenje kulturnih dobara izdaju na obrascu čiji je izgled i sastav propisan pravilnikom koji donosi ministar kulture.

Člankom 11. briše se članak 69.a imajući u vidu da je popis predmeta sadržan u članku 69.a preuzet iz Dodatka I Uredbe Vijeća (EZ) br. 3911/2009 o izvozu kulturnih dobara, bez vrijednosnih granica, tako da je tu odredbu potrebno brisati, vodeći računa o tome da se ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju odredbe Uredbe provode izravno, te da se one ne unose u nacionalno zakonodavstvo. Za navedene predmete izdat će se dopuštenje za izvoz sukladno Uredbi Vijeća (EZ) br. 3911/2009 o izvozu kulturnih dobara.

Člankom 12. mijenja se članak 70.e na način da se kao nadležno tijelo za suradnju u provedbi postupka povrata kulturnog predmeta iz Republike Hrvatske određuje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove u području kulture, tj. Ministarstvo kulture. Također se propisuje da je Ministarstvo kulture dužno nakon primitka zahtjeva za povrat kulturnog predmeta, odnosno obavijesti da je pokrenut postupak za povrat kulturnog predmeta, bez odgađanja obavijestiti središnja nadležna tijela svih ostalih država članica Europske unije da je u Republici Hrvatskoj pokrenut postupak za povrat kulturnog predmeta koji je nezakonito odnesen s teritorija određene države članice Europske unije.

Člankom 13. dodaje se članak 70.f kojim se uređuje povrat kulturnih dobara nezakonito odnesenih iz Republike Hrvatske u države članice Europske unije. Odredbama ovoga članka utvrđuje se pravo Republike Hrvatske da zatraži povrat kulturnih dobara nezakonito odnesenih s njezina teritorija u druge države članice Europske unije. Republika Hrvatska ima pravo zatražiti povrat kulturnih dobara nezakonito odnesenih s njezina teritorija na područje države članice Europske unije koji su navedeni u članku 70.a ovoga Zakona. Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove u području kulture, tj. Ministarstvo kulture, odgovorno je za provođenje i koordinaciju svih aktivnosti vezanih uz povrat predmeta iz stavka 1. ovoga članka. Ovo pravo Republika Hrvatska ostvaruje nakon ulaska u Europsku uniju sukladno Direktivi Vijeća 93/7EEZ od 15. ožujka 1993. o povratu kulturnih predmeta nezakonito odnesenih s teritorija države članice, koja je izmijenjena Direktivom 96/100/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. veljače 1997. godine i Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2001. godine. Na zahtjev za povrat kulturnih dobara koja se nalaze na području druge članice Europske unije na odgovarajući se način primjenjuju članci 70.a do 70.d ovoga Zakona.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove u području kulture odgovorno je za provođenje i koordinaciju svih aktivnosti vezanih uz povrat kulturnih dobara. Ovo središnje tijelo državne uprave dužno je obavijestiti središnje nadležno tijelo države članice Europske unije da je Republika Hrvatska pokrenula postupak povrata kulturnih dobara iz te države članice.

Člankom 14. mijenja se članak 85. stavak 1. podstavak 3. na način da se određuje da u provedbi nadzora inspektor nadzire promet kulturnim dobrima, primjenu prava prvokupa te izvoz, iznošenje, uvoz i unošenje kulturnih dobara.

Člankom 15. mijenja se članak 86. stavak 2. podstavak 2. alineja 6. na način da se određuje da inspektor u obavljanju nadzora ima pravo i obvezu zabraniti izvoz, iznošenje, uvoz i unošenje kulturnih dobara suprotno odredbama zakona.

Člankom 16. mijenja se prekršajna odredba iz članka 115. stavka 1. točke 9. na način da se kao prekršaj određuje postupanje osobe koja izveze ili iznese kulturno dobro u inozemstvo suprotno odobrenju nadležnoga tijela ili ne vrati bez odgode kulturno dobro u Republiku Hrvatsku nakon opoziva odobrenja (članak 68.). Treba istaknuti da je člankom 325. Kaznenog zakona (Narodne novine, broj 110/97, 27/98, 50/2000, 129/2000, 51/2001, 111/2003, 190/2003, 105/2004, 84/2005, 71/2006, 110/2007, 152/2008 i 57/2011) propisano kazneno djelo "Oštećenje, uništenje i nedozvoljeni izvoz kulturnog ili prirodnog dobra", kojim se sankcionira dopušteni izvoz i iznošenje kulturnog dobra u stranu državu, tako da je zbog navedenog razloga trebalo mijenjati sada važeću prekršajnu odredbu koja je sankcionirala nedozvoljen izvoz i iznošenje kulturnog dobra u inozemstvo.

Člankom 17. dopunjuje se prekršajna odredba na način da se određuje da će se novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 40.000,00 kuna kazniti za prekršaj osoba koja vrati kulturno dobro u zemlju nakon isteka roka utvrđenog u odobrenju za privremeni izvoz i iznošenje.

Člankom 18. briše se prijelazna odredba kojom se propisuje da će se članak 69.a Zakona primjenjivati od dana prijama Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije, a imajući u vidu da se člankom 11. ovoga Zakona briše odredba članka 69.a, koja sadrži popis predmeta iz Dodatka I Uredbe Vijeća br. 3911/2009 o izvozu kulturnih dobara.

Člankom 19. mijenja se članak 4. Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, broj 25/2012) na način da se riječi: "31. prosinca 2012." zamjenjuju riječima: "31. prosinca 2013.". Na ovaj će se način određeni poduzetnici i gospodarski subjekti rasteretiti plaćanja spomeničke rente propisane člankom 114.a Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i tijekom sljedeće 2013. godine.

Člankom 20. uređuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona i objava u Narodnim novinama.

TEKST ODREDBI ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 2.

Kulturna dobra od interesa su za Republiku Hrvatsku i uživaju njezinu osobitu zaštitu.

Kulturna dobra u smislu ovoga Zakona jesu:

- pokretne i nepokretne stvari od umjetničkoga, povijesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkog i znanstvenog značaja,
- arheološka nalazišta i arheološke zone, krajolici i njihovi dijelovi koji svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru, a imaju umjetničku, povijesnu i antropološku vrijednost,
- nematerijalni oblici i pojave čovjekova duhovnog stvaralaštva u prošlosti kao i dokumentacija i bibliografska baština i
- zgrade, odnosno prostori u kojima se trajno čuvaju ili izlažu kulturna dobra i dokumentacija o njima.

Članak 5.

Svrha je zaštite kulturnih dobara:

- zaštita i očuvanje kulturnih dobara u neokrnjenom i izvornom stanju, te prenošenje kulturnih dobara budućim naraštajima,
- stvaranje povoljnijih uvjeta za opstanak kulturnih dobara i poduzimanje mjera potrebnih za njihovo redovito održavanje,
- sprječavanje svake radnje kojom bi se izravno ili neizravno mogla promijeniti svojstva, oblik, značenje i izgled kulturnog dobra i time ugroziti njegova vrijednost,
- sprječavanje protupravnog postupanja i protupravnog prometa kulturnim dobrima, te nadzor nad iznošenjem i uvozom kulturnih dobara,
- uspostavljanje uvjeta da kulturna dobra prema svojoj namjeni i značenju služe potrebama pojedinca i općem interesu.

Članak 8.

Pokretno kulturno dobro može biti:

- zbirka predmeta u muzejima, galerijama, knjižnicama i drugim ustanovama, kao i u drugim pravnim osobama te državnim i upravnim tijelima uključujući i kod fizičkih osoba,
- crkveni inventar i predmeti,
- arhivska građa, zapisi, dokumenti, pisma i rukopisi,
- filmovi,
- arheološki nalazi,
- antologijska djela likovnih i primijenjenih umjetnosti i dizajna,
- etnografski predmeti,
- stare i rijetke knjige, novac, vrijednosni papiri, poštanske marke i druge tiskovine,
- dokumentacija o kulturnim dobrima,
- kazališni rekviziti, skice, kostimi i sl.,
- uporabni predmeti (namještaj, odjeća, oružje i sl.), prometna i prijevozna sredstva i uređaji, predmeti koji su značajna svjedočanstva razvitka znanosti i tehnologije.

Članak 28.

Posjed kulturnoga dobra može se ograničiti radi:

- dokumentiranja i istraživanja kulturnoga dobra,
- provedbe mjera zaštite i očuvanja kulturnoga dobra,
- omogućavanja dostupnosti kulturnoga dobra javnosti.

Uporaba kulturnoga dobra može se ograničiti radi sprječavanja promjene namjene kojom se kulturno dobro dovodi u izravnu opasnost.

Ograničenja prometa kulturnim dobrima jesu:

- posebne obveze prodavatelja kulturnog dobra, posrednika u kupoprodaji kulturnoga dobra i kupca,
- pravo prvokupa,
- obveza povrata proračunskih sredstava uložениh u zaštitu i očuvanje kulturnoga dobra prije njegove prodaje,
- ograničavanje uvoza i iznošenja kulturnoga dobra.

Članak 43.a

Koncesijom se stječe pravo na gospodarsko korištenje nepokretnoga kulturnog dobra ili pravo obavljanja gospodarskih djelatnosti u vezi s nepokretnim kulturnim dobrom koje je u vlasništvu Republike Hrvatske, županije, Grada Zagreba, grada ili općine.

Koncesija iz stavka 1. ovoga članka smatra se koncesijom za gospodarsko korištenje nepokretnog kulturnog dobra u smislu Zakona o koncesijama.

Na pitanja koncesije koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o koncesijama.

Članak 43.b

Koncesija se daje na temelju provedenoga javnog prikupljanja ponuda.

Za kulturna dobra u vlasništvu Republike Hrvatske obavijest o namjeri davanja koncesije objavljuje ministarstvo nadležno za kulturu, a za kulturna dobra u vlasništvu županije, Grada Zagreba, grada ili općine obavijest o namjeri davanja koncesije objavljuje nadležno tijelo županije, Grada Zagreba, grada ili općine.

Obavijest o namjeri davanja koncesije pored podataka propisanih Zakonom o koncesijama mora sadržavati i uvjete zaštite i očuvanja kulturnih dobara koje utvrđuje nadležno tijelo te način njihove provedbe od strane koncesionara.

Uvjeti zaštite i očuvanja kulturnih dobara sastavni su dio odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja i ugovora o koncesiji.

Koncesija se daje na određeno vrijeme, ali ne dulje od 30 godina.

Koncesije se upisuju u Upisnik koji vodi Ministarstvo i u Registar koncesija koji vodi ministarstvo nadležno za financije.

Ministar nadležan za kulturu pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja Upisnika koncesija.

9. Iznošenje kulturnih dobara

Članak 67.

Kulturna dobra, kao i sva dobra pod preventivnom zaštitom ne mogu se iznositi u inozemstvo.

Članak 68.

Iznimno od odredbe članka 67. ovoga Zakona kulturno dobro može se privremeno iznijeti u inozemstvo radi izlaganja, ekspertiza, obavljanja radova na zaštiti i očuvanju kulturnoga dobra ili drugih opravdanih razloga uz odobrenje nadležnog tijela.

Podnositelj zahtjeva za privremeno iznošenje kulturnoga dobra dužan je na zahtjev nadležnog tijela dati jamstvo za slučaj oštećenja, uništenja ili protupravnog otuđenja kulturnoga dobra novčanim pologom u banci, osiguranjem na puni iznos vrijednosti kulturnoga dobra ili drugim odgovarajućim jamstvom.

O zahtjevu za davanje odobrenja za iznošenje kulturnoga dobra nadležno tijelo odlučuje rješenjem.

Kada se zahtjev odnosi na predmet koji prema odredbama ovoga Zakona nije pod zaštitom, nadležno će tijelo izdati o tome potvrdu za potrebe iznošenja.

Uvjete za privremeno iznošenje kulturnih dobara propisuje ministar kulture.

Članak 69.

Nadležno tijelo vodi evidenciju zahtjeva i danih odobrenja za iznošenje kulturnih dobara.

Nadležno tijelo dužno je provjeriti je li kulturno dobro vraćeno u zemlju u roku utvrđenom rješenjem iz članka 68. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 69.a

Odredbe članka 67. - 69. ovoga Zakona odgovarajuće se primjenjuju i na sljedeće predmete:

1. arheološki predmeti stariji od sto godina, te arheološka nalazišta i arheološke zbirke,
2. predmeti stariji od sto godina koji čine sastavni dio umjetničkih, povijesnih ili vjerskih spomenika,
3. slike i crteži u cijelosti ručno izrađeni na svakom mediju i materijalu, koji nisu obuhvaćeni podstavcima 4. i 5. ovoga članka,
4. akvareli, gvaševi i pasteli ručno izrađeni na svakom materijalu,
5. mozaici ručno izrađeni na svakom materijalu, drugačiji od onih navedenih u podstavcima 1. i 2. ovoga članka, te crteži izrađeni na svakom mediju odnosno materijalu,

6. izvorne grafike, otisci, serigrafije i litografije s pripadajućim pločama i plakatima,
7. izvorne skulpture i plastike i kopije izrađene u istom postupku kao izvornici, različite od onih navedenih u podstavku 1. ovoga članka,
8. fotografije, filmovi i pripadajući negativi,
9. inkunabule i rukopisi, uključujući mape i muzičke note, pojedinačno ili kao zbirke,
10. knjige starije od sto godina, pojedinačno i/ili kao zbirka,
11. tiskane mape starije od 200 godina,
12. arhivsko gradivo i njegovi dijelovi stariji od pedeset godina,
13. zbirke i primjerci iz zooloških, botaničkih, mineraloških i anatomskih zbirki,
14. zbirke od povijesnog, paleontološkog, etnografskog i numizmatičkog značenja,
15. prijevozna sredstva starija od 75 godina,
16. sve druge stare stvari koje nisu uključene u podstavke 1. do 15. ovoga članka koje su stare između pedeset i sto godina (igračke, igre, stakleni predmeti, predmeti od zlata i srebra, pokućstvo, optički, fotografski i kinematografski aparati, muzički instrumenti, satovi i njihovi dijelovi, drveni predmeti, lončarski predmeti, tapiserije, sagovi, tapete, oružje, te drugi dijelovi koji čine sastavni dio umjetničkih, povijesnih i vjerskih spomenika, a stariji su od sto godina).

Članak 70.e

Nadležno tijelo dužno je surađivati sa državama članicama Europske unije, te će naročito:

1. nakon zahtjeva države članice Europske unije, koji mora sadržavati potrebne podatke osobito u pogledu stvarnog ili pretpostavljenog mjesta na kojemu se nalazi traženi kulturni predmet, poduzeti radnje radi pronalaženja kulturnoga predmeta koji je nezakonito odnesen s teritorija države članice Europske unije i radi utvrđivanja posjednika odnosno drugog imatelja,
2. obavijestiti zainteresiranu državu članicu Europske unije gdje je na teritoriju Republike Hrvatske pronađen traženi kulturni predmet, te postoje li razumne osnove za zaključak da je nezakonito odnesen s teritorija države članice Europske unije,
3. omogućiti nadležnoj vlasti zainteresirane države članice Europske unije da u roku od dva mjeseca od obavijesti iz podstavka 2. ovoga članka provjeri radi li se o traženom kulturnom predmetu. Ukoliko se provjera ne obavi, ne primjenjuju se odredbe podstavka 4. i 5. ovoga članka,
4. poduzeti potrebne mjere u suradnji sa zainteresiranom državom članicom Europske unije za fizičko očuvanje kulturnoga predmeta,
5. spriječiti potrebnim privremenim mjerama svaku radnju poduzetu radi izbjegavanja povrata kulturnoga predmeta,
6. postupati kao posrednik između posjednika, odnosno drugog imatelja i zainteresirane države članice Europske unije vezano za povrat kulturnoga predmeta.

Članak 85.

Inspektor nadzire stanje kulturnih dobara i provođenje mjera njihove zaštite i očuvanja, uporabu i promet kulturnih dobara, izvršavanje i provedbu odredbi ovoga Zakona, a osobito:

- izvođenje konzervatorskih, restauratorskih i drugih sličnih radova na kulturnom dobru i u njegovoj neposrednoj blizini, te pridržavanje izdanih uvjeta i odobrenja,
- arheološka iskopavanja i istraživanja, uključujući podvodna, kao i podvodne aktivnosti i vađenje potonulih kulturnih dobara uz pridržavanje propisanih uvjeta i odobrenja,
- promet kulturnim dobrima, primjenu prava prvokupa, te iznošenje, uvoz i unošenje kulturnih dobara,

- primjenu drugih propisa i mjera utvrđenih ovim Zakonom.

Članak 86.

Ako inspektor utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon ili propis donesen na osnovi njega, pisano će utvrditi nedostatke i nepravilnosti i rješenjem odrediti mjere i rok za njihovo otklanjanje a rješenje može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke a rješenje može donijeti bez prethodnog izjašnjavanja stranke.

U obavljanju poslova inspektor ima pravo i obvezu:

1. narediti:

- otklanjanje utvrđenih nedostataka ili nepravilnosti,
- otklanjanje posljedica koje su nastale protuzakonitom radnjom, odnosno propuštanjem,
- obustavu obavljanja neodobrenih radova, radnji ili djelatnosti na kulturnom dobru,
- otklanjanje štete,
- privremeno oduzimanje pokretnoga kulturnog dobra radi njegove zaštite,
- poduzimanje drugih mjera zaštite i očuvanja kulturnih dobara sukladno zakonu i drugim propisima;

2. zabraniti:

- provedbu protuzakonite radnje,
- izvođenje radova, radnji ili djelatnosti na kulturnom dobru bez izdanih posebnih uvjeta zaštite ili bez odobrenja, odnosno u nesuglasju s njima,
- arheološka iskopavanja i istraživanja koja provodi neovlaštena ili nestručna pravna ili fizička osoba,
- neodobrene podvodne aktivnosti i istraživanja,
- neodobreni promet kulturnim dobrima i promet bez primjene prava prvokupa,
- iznošenje, te uvoz i unošenje kulturnih dobara suprotno odredbama zakona,
- neovlašteno obavljanje restauratorskih ili konzervatorskih poslova,
- izvođenje restauratorskih ili konzervatorskih radova na kulturnim dobrima suprotno zakonu i propisima donesenim na temelju zakona.

Inspektor je ovlašten zabraniti i druge protuzakonite radnje prema odredbama zakona i propisa donesenih na temelju zakona.

Ministarstvo kulture može putem inspektora iz članka 80. ovoga Zakona:

- podnijeti optužni prijedlog sukladno Prekršajnom zakonu,
- izdati prekršajni nalog sukladno Prekršajnom zakonu.

Članak 115.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja:

1. prisvoji kulturno dobro koje je prema odredbama ovoga Zakona u vlasništvu Republike Hrvatske (članak 19. stavak 1.),
2. upotrebljava ili postupa s kulturnim dobrom na način da ga dovodi u izravnu opasnost od oštećenja ili uništenja (članak 31. stavak 1. i članak 74. stavak 1.),
3. ne uplati iznos uložениh sredstava iz državnog proračuna prije prodaje kulturnoga dobra (članak 40.),
4. ne prekine izvođenje radova kada naiđe na arheološko nalazište ili nalaze ili o nalazu ne obavijesti nadležno tijelo (članak 45. stavak 1.),

5. obavlja arheološka i podvodna arheološka iskopavanja i istraživanja suprotno odredbama ovoga Zakona (članak 47.),
6. obavlja ili organizira podvodne aktivnosti na zaštićenim kulturnim dobrima ili vadi potonula kulturna dobra bez odobrenja nadležnog tijela (članak 49. stavak 1. i članak 50.),
7. obavlja radove ili radnje na kulturnom dobru suprotno odredbama ovoga Zakona (članak 62.),
8. započne obavljati djelatnost u poslovnom prostoru koji se nalazi unutar nepokretnoga kulturnog dobra ili zaštićene kulturno-povijesne cjeline bez odobrenja ili suprotno odobrenju nadležnog tijela (članak 65.),
9. iznosi ili izvozi kulturno dobro iz zemlje bez odobrenja ili suprotno odobrenju nadležnog tijela (članak 67. i 68.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini pravna osoba kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna.

Članak 117.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 40.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba koja:

1. ne dopusti stručna i znanstvena istraživanja, tehnička i druga snimanja, kao i izvođenje mjera tehničke zaštite na kulturnom dobru (članak 20. stavak 1. i članak 30. stavak 1.),
2. odbije ustupiti pokretno kulturno dobro u svrhu izlaganja, odnosno onemogućiti posjećivanje nepokretnoga kulturnog dobra (članak 33.),
3. vrati kulturno dobro u zemlju nakon proteka roka utvrđenog u odobrenju za privremeno iznošenje (članak 68. i 69.),
4. ne prijavi nadležnom tijelu unos ili uvoz kulturnoga dobra u zemlju (članak 70. stavak 2.),
5. ne osigura uvjete za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara za slučaj izvanrednih okolnosti i drugih radnji usmjerenih na uništenje i oštećenje kulturnih dobara (članak 75.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kada ga počini pravna osoba kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 126.a

Članak 69.a ovoga Zakona primjenjivat će se od dana prijama Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije.

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA (Narodne novine, broj 25/2012)

Članak 2.

U članku 114. stavak 6. briše se.

Članak 3.

U članku 114.a stavak 1. mijenja se i glasi:

"Spomeničku rentu plaćaju fizičke i pravne osobe koje obavljaju sljedeće djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti:

46.35 Trgovina na veliko duhanskim proizvodima,
46.45 Trgovina na veliko parfemima i kozmetikom,
47.26 Trgovina na malo duhanskim proizvodima u specijaliziranim prodavaonicama,
61. Telekomunikacije (osim održavanja komunikacijske mreže i prijenosa radijskog i televizijskog programa),
64.1 Novčarsko posredovanje,
66.1 Pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga, osim osiguranja i mirovinskih fondova,
92.00 Djelatnosti kockanja i klađenja."

Članak 4.

Odredbe članka 2. i 3. ovoga Zakona prestaju važiti 31. prosinca 2012.